

АДАПТАЦІЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Бондаренко Оксана Миколаївна, здобувач 4-го курсу Навчально-наукового інституту №1 Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри досудового розслідування навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Литвинчук Олександр Іванович**.

Сьогодні Україна переживає складний і неоднозначний процес докорінної зміни правового устрою та його адаптації до нових соціально-політичних та економічних умов. Потрібно відшукувати принципи і цінності нової соціально-політичної реальності в Україні, яка формується на основі євроінтеграції, глобалізованих демократії, вільного ринку і громадянського суспільства. Становлення інститутів перехідного суспільства в Україні, утвердження нових соціальних відносин та відповідних духовних, моральних цінностей актуалізують проблему функціонування адекватної цим реаліям правової системи. Саме вона покликана справляти істотний вплив на характер суспільних змін, сприяти гуманізації держави і права, вдосконаленню законодавчого процесу, підвищенню ефективності правового регулювання, формуванню високої суспільної та індивідуальної правосвідомості.

У зв'язку з визначенням Україною стратегічної мети — інтеграції до ЄС, включаючи членство в цьому міжнародному об'єднанні, — важливим завданням є приведення вітчизняного законодавства у відповідність до права ЄС, що зумовлює реформування правової системи країни в цілому.

Європейська інтеграція України знаходиться в центрі уваги вітчизняної юриспруденції з перших років незалежності. На сучасному етапі розвитку науково-теоретичне підґрунтя для дослідження цієї теми склали наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, а саме: А. Татама, В. Кернза, Г. Дейвіса, Дж. Вінера, А. Довгєрта, В. Забігайла, В. Опришка, В. Муравйова, Ю. Шемшученка та ін. Серед вчених, що досліджували проблеми формування “європейського правового простору”, слід виділити французького вченого Е. Кробі, який зробив першу в юриспруденції спробу комплексно дослідити концепцію європейського правового простору.

Адаптація законодавства України передбачає реформування її правової системи та поступове приведення у відповідність із європейськими стандартами і охоплює приватне, митне, трудове, фінансове, податкове законодавство, законодавство про інтелектуальну власність, охорону праці, охорону життя та здоров'я, навколишнє природне середовище, захист прав споживачів, технічні правила і стандарти, транспорт, а також інші галузі, визначені Угодою про партнерство та співробітництво.

Важливим чинником реформування правової системи України слід вважати участь України у конвенціях Ради Європи, які встановлюють спільні для цієї організації та ЄС стандарти.

У відповідності до положень Загальнодержавної програми [1] процес адаптації законодавства складається з декількох **етапів** у такій послідовності:

1. визначення актів *acquis communautaire* (право ЄС), що регулюють правовідносини у відповідній сфері;
2. переклад визначених актів європейського законодавства українською мовою;
3. здійснення комплексного порівняльного аналізу;
4. розроблення рекомендацій стосовно гармонізації законодавства України з *acquis communautaire*;

5. проведення політичного, економічного та соціального аналізу наслідків реалізації рекомендацій; визначення переліку законопроектних робіт;
6. підготовка проектів законів та інших нормативно-правових актів, включених до переліку законопроектних робіт, та їх прийняття;
7. моніторинг виконання.

Ефективність правової інтеграції багато в чому залежить від заходів і способів, які використовуються державами на різних стадіях правової інтеграції. До них вона відносить, зокрема, створення демократичних засад розвитку суспільства, формування правової держави, реформування інституційної та нормативної частин правової системи суспільства, формування правової свідомості населення відповідно до основних засад європейського права.

В цілому, слід зазначити, що європейська інтеграція України є ефективним засобом удосконалення нормативно-правового забезпечення захисту прав людини в Україні, що сприятиме становленню й укріпленню громадянського суспільства в нашій державі і прискорить формування в країні системи правового забезпечення захисту прав людини [2]. Однак, для реалізації Україною напрямку розвитку, пов'язаного з європейською інтеграцією, необхідним залишається вирішення ряду політичних, економічних, соціальних і правових проблем, що безпосередньо передбачає ефективне функціонування політичної і правової системи нашої держави. Зважаючи на це, на перший план виходить необхідність створення сприятливих правових умов вступу України до Європейського Союзу, де адаптація законодавства України, в тому числі і в пріоритетних сферах, є лише першим етапом процесу зближення української правової системи до норм ЄС.

Сучасний стан розвитку демократичного суспільства потребує інтегрованого та диференційованого підходу. Приведення у відповідність національного законодавства з міжнародними стандартами необхідно впроваджувати через їх узгодження, зокрема шляхом гармонізації, як найбільш ефективної форми узгодженого правового розвитку.

Список використаних джерел:

1. Закон України „Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу" від 18 березня 2004 р. № 1629.
2. Криворучко Л.С. Європейська інтеграція України як засіб удосконалення нормативно-правового забезпечення захисту прав людини: аналітичний огляд / Л.С.Криворучко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2012. – №4. – С. 49-56.